

Statusbeskrivelser for 21 udvalgte tiltag i Stevns Klimaplan – oktober 2024

Nedenstående beskrivelser supplerer de overordnede grøn-gul-rød vurderinger i den overordnede status for alle klimaplanens 40 tiltag.

De 21 tiltag, som er udvalgt til at indgå i nedenstående beskrivelser, vurderes

- at være afgørende for at nå 2030-målet for drivhusgasreduktion om, at udledningen skal være reduceret med en tredjedel set i forhold til 2019
- at være væsentlige skridt på vejen til, at kommunen bliver modstandsdygtig over for de kommende klimaforandringer inden 2050
- at have en væsentlig signalværdi i forhold til borgere og virksomheder i kommunen.

Herudover er medtaget tiltag,

- hvor der er kommet yderligere skub i tiltaget pba. nye nationale eller lokale beslutninger
- hvor fastsatte mål ikke forventes nået (markeret med gult og rødt i bilag 3).

Grøn-gul-rød farvemarkeringne fra Bilag 3 vises for hvert tiltag. Statusbeskrivelserne, der er lavet medio september 2024, omfatter nedenstående tiltag:

Solcelleparker og vindmøller på land (to tiltag).....	2
Kommunal fjernvarme.....	2
Lokale, fælles varmeløsninger.....	3
Energieffektive boliger og energibesparende adfærd.....	4
Solceller på store tage.....	4
Privat skovrejsning.....	5
Tørveholdige lavbundsjord.....	5
Energirenovering af kommunens bygninger.....	6
Kommunale køretøjer.....	7
Ladestandere på kommunale parkeringspladser.....	7
Offentlig skovrejsning.....	7
Kommunalt ejet jord.....	8
Kommunale indkøb.....	8
Grundvandsressourcen.....	9
Separatkloakering i Strøby Egede.....	9
Separatkloakering i Store Heddinge og Hårlev.....	10
Regnvand opstrøms byområder.....	10
Højvandslukke og dige ved Tryggevælde Å.....	10
Hævning af Tingvej.....	11
Lokalplanlægning.....	11

Solcelleparker og vindmøller på land (to tiltag)

Mål	Status fremdrift
At fastlægge retningslinjer for solcelleparker i kommuneplanen, hvor biodiversitet og økologiske forbindelser bl.a. prioriteres. At opdatere retningslinjer for opstilling af vindmøller i Kommuneplan 2025. Begge mål skal ses i sammenhæng med Stevns Kommunes overordnede målsætninger for vedvarende energi om, at Stevns Kommune er selvforsynende med grøn strøm i 2030 og nettoeksportør af grøn strøm i 2050.	Status for de to tiltag om henholdsvis solcelleparker og vindmøller på land er den samme, hvorfor de her beskrives under ét. Forvaltningens arbejde med kommuneplanen skrider planmæssigt fremad, og der vil i løbet af efteråret 2024 være politiske drøftelser af mulige fremgangsmåder ved fremtidige godkendelse af VE-anlæg. Kommuneplanen med retningslinjer forventes pt. at kunne sendes i offentlig høring juli-september 2025. Efter vedtagelsen af Stevns Klimaplan er der i december 2023 indgået en national klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land, som bl.a. fokuserer på øgede lokale gevinster og udviklingsperspektiver for berørte lokalområder. Endvidere kom der i maj 2024 en ny bekendtgørelse om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg, som bl.a. fastsætter retningslinjer for, hvor tæt på solcelleanlæg må placeres på landsbyer og enkelte bygninger.

Kommunal fjernvarme

Mål	Status fremdrift
Kommunal fjernvarme er udrullet i Store Heddinge, Hårlev samt i Strøby Egede & Valløby inden udgangen af 2028.	Kommunalbestyrelsen har inden sommerferien 2024 godkendt, at Stevns Energi, der drives af KLAR Forsyning, fokuserer på implementering af fjernvarme i Store Heddinge mhp. at begynde indhentningen af bindende varmel leveringskontrakter i slutningen af 2024. Primo september 2024 modtog Stevns Energi et tilsagn om tilskud på 14,7 mio. kr. fra fjernvarmepuljen til projektet i Store Heddinge. Forvaltningen planlægger at forelægge projektforslaget for Kommunalbestyrelsen til endelig godkendelse til november. I Hårlev og Strøby Egede & Valløby, hvor målet for uforpligtende interessetilkendegivelser endnu ikke er nået, arbejder Stevns Energi videre med at indsamle disse. Herudover undersøges forskellige alternative områdeafgrænsninger m.v. Der er generelt mange udfordringer forbundet med at etablere nye fjernvarmeanlæg i 2024, hvor usikkerhed om priser og mange andre faktorer har stor betydning for, hvor godt fjernvarmeprojekter lykkes. Aktuelt er varmeforsyningsloven ved at blive ændret og kommer sandsynligvis til at indeholde nye bestemmelser om prisloft for fjernvarme.

	Herudover mangler der stadig klarhed over, præcist hvornår og hvordan brug af gas til opvarmning af private hjem udfases.
--	---

Lokale, fælles varmeløsninger

Mål	Status fremdrift
Mindst to landsbyer har fået etableret en fælles lokal varmeløsning baseret på vedvarende energi inden 2030.	Siden 2022 har kommunen tilbudt at yde støtte til lokale varmegrupper, som ønskede at få screenet en projektidé. Det førte i første omgang til en screening af Klippinge, hvor den lokale varmegruppe aktuelt er i gang med at indsamle uforpligtende interesselikvideringer til en traditionel fjernvarmeløsning.
Mindst endnu en landsby har fået etableret en fælles lokal varmeløsning senest i 2035.	Forvaltningen har efteråret 2023 fået gennemført en screening af potentialet for at etablere en fælles varmeløsning i seks andre af kommunens største landsbyer. Den viste, at potentialet var størst i Hellested samt Havnelev-Boestofte, og at et varmeprojekt disse steder næppe ville kunne hænge sammen, hvis ikke byernes store forbrugere (skoler) indgik. En lokal varmegruppe i Hellested har efterfølgende fået screenet en projektidé omfattende en termonet-løsning, men vil nu afvente kommende ændringer af varmeforsyningsloven. Foråret 2023 blev foreningen Sydstevns Energifællesskab (SSEF) dannet. Foreningen vil arbejde med både strøm og varme, og har oprettet to a.m.b.a.'er for hvert af disse formål. Foreningen er lykkedes med at skaffe midler fra både Energistyrelsens pulje for energifællesskaber, Landdistrikspuljen og LAG-midler, så de kan finansiere bl.a. eksterne rådgivere. Aktuelt arbejder de på et termonet-projekt i Boestofte, som involverer Stevnstortet. Forvaltningen følger og støtter løbende op om arbejdet i SSEF. Endelig var der, før KB besluttede at arbejde på etablering af kommunal fjernvarme i Strøby Egede & Valløby, en borgergruppe, der arbejdede med ideer om etablering af termonet i Valløby. Termonet er således den løsning, som flertallet af de lokale arbejdsgrupper i Stevns har i kikkerten. Samtidig har det længe været uklart, om termonet er omfattet af varmeforsyningsloven, så kommuner kunne give lånegaranti til lokale selskaber, som vil etablere termonet-anlæg. Et foreliggende forslag om ændring af varmeforsyningsloven lægger bl.a. op til at fjerne den nævnte mulighed. Der er meget debat om lovforslaget, som pt. forventes at træde i kraft til årsskiftet. Ud over ovennævnte udfordring står alle små og mindre varmeprojekter med udfordringer i forhold til at få gjort projekterne økonomisk rentable på både forbruger-, selskabs- og samfunds niveau og at finde finansiering hertil. Hertil kommer behovet for en kompetent ledelse af projekterne. Mange kommuner arbejder med tilsvarende udfordringer, og forvaltningen deltager i

	en række faglige netværk mhp. erfaringsudveksling og afklaring vedr. mulige løsninger.
--	--

Energieffektive boliger og energibesparende adfærd

Mål	Status fremdrift
I 2030 er andelen af boliger i Stevns uden for områder med kollektiv varmforsyning, der opvarmes med olie- eller gasfyr, reduceret med 50 % set ift. 2022. Ved udgangen af 2035 er der ikke boliger i Stevns, som opvarmes med olie- eller gasfyr. Energibehov til boliger reduceres ved isolering og forbedring af energivaner.	Kommunens Opgaveudvalg for bæredygtige boliger vil ved udgangen af året aflevere en rapport til Kommunalbestyrelsen med anbefalinger og løsningsforslag til, hvordan boligerne i Stevns kan blive mere bæredygtige og herunder mere energirigtige. Udvalget har indtil nu afholdt flere offentlige arrangementer og fået input fra en række forskellige aktører i og uden for kommunen, herunder Landsbyforum. Der er også afholdt et par offentlige arrangementer med oplægsholdere fra SparEnergi; det seneste arrangement måtte dog aflyses pga. for lav tilslutning. Den endelige udfasning af olie- og gasfyr er, som beskrevet under andre tiltag, bl.a. afhængig, hvor godt det kommer til at gå med fjernvarmen og med etablering af fælles varmeløsninger i landsbyerne.

Solceller på store tage

Mål	Status fremdrift
Virksomheders solceller dækker 4 % af det samlede strømforbrug i Stevns i 2030 og 5 % i 2050.	Tiltaget var planlagt sat i værk, når den nye tilskudsordning med 354 mio. kr. målrettet opsætning solceller på store tagarealer og VE-anlæg på andre mindre tilgængelige arealer, som var omtalt i Klimaaftale om mere grøn energi fra december 2022, var sat i søen. Tilskudsordningen har dog endnu ikke set dagens lys, og af 'Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land' fra december fremgår det, at puljen er reduceret til 178 mio. kr. og at det eneste formål, der nævnes med puljen, er at understøtte solceller i bymæssig bebyggelse. Herefter har Regeringen i maj 2024 udgivet en ny solcellestrategi, hvoraf det fremgår, at der vil komme et forslag til, hvordan puljen udmøntes inden udgangen af 2024. Det fremgår endvidere, at der planlagt en vejledning om opsætning af solceller på tage, som bl.a. skal omhandle vedr. brandsikkerhed og konstruktion, ligesom Regeringen vil

	frem sætte forslag til ændringer af relevante love, som kan fremme finansiering af solceller på store tage. På ovenstående baggrund vurderer forvaltningen, at det er usikkert, om der vil være tilstrækkelige incitamenter og tilpas få forhindringer forbundet med opsætning af solceller på fx landbrugsbygninger – hvor omkring halvdelen af de store tage i Stevns ligger – til at de opstillede mål bliver nået.
--	--

Privat skovrejsning

Mål	Status fremdrift
Der skal i snit plantes 15 hektar ny, privat skov om året frem.	Skovrejsning på de private arealer i Stevns sker endnu ikke i det ønskede tempo. Men udmøntningen af den grønne trepartsaftale, som indeholder et mål om at skabe økonomiske rammer for at etablere 250.000 ha skov i Danmark frem mod 2045, kommer forhåbentlig til at betyde, at flere lodsejere bliver motiveret til at rejse skov. Aktuelt vurderes de nye ejendomsvurderinger at have skabt usikkerhed hos især ejerne af mindre ejendomme, som oftest er dem, der er mest interesseret i at rejse skov. Hertil kommer, at en række af de ansøgninger, kommunen senest har modtaget, omhandler arealer, der ifølge kommuneplanen ligger inden for områder, hvor der er 'skovrejsning uønsket' af landskabelige- eller andre hensyn.

Tørveholdige lavbundslande

Mål	Status fremdrift
Tryggvælde Ådal er omlagt til (periodisk) våd eng i 2030. 75 % af alle kulstofrige landbrugsjorder i Stevns er omlagt til (periodisk) våd eng i 2050.	Kommunen er i dialog med Naturstyrelsen om de indledende afklaringer vedrørende mulighederne for omlægning af Tryggvælde Ådal. Et element heri omfatter forundersøgelser om vandhåndtering i ådalen, som er beskrevet under tiltaget om forsinkelse af regnvand opstrøms byområder, længere nede i nærværende bilag. Udmøntningen af den grønne trepartsaftale, der bl.a. omfatter en CO₂e-afgift på udledninger fra kulstofrige lavbundslande og flere midler til statsligt opkøb af jord, der kan anvendes til jordbytte, vurderes at være vigtige for mulighederne for at få omlagt Ådalen, men det vides endnu ikke, hvornår dette kan forventes at ske. Det er generelt erfaringen af udtagning af lavbundslande er en kompleks opgave, der typisk tager adskillige år. Derfor vurderes det på baggrund af ovenstående, at det er usikkert om ådalen vil kunne være omlagt allerede i 2030.

Energirenovering af kommunens bygninger

Mål	Status fremdrift
Kommunen igangsætter lånefinansierede energirenoverings-projekter hvert år. De af kommunens bygninger og idrætsanlæg, som ligger i de kommende kommunale fjernvarmeområder, skal klargøres til fjernvarmeforsyning, hvor det er relevant. Kommunen prioriterer, at etablering af solceller på kommunens tage eller i terræn ved bygningerne indgår i den generelle prioritering af renoveringsprojekter.	Arbejdet med årligt at iværksætte energirenoveringsprojekter kører planmæssig. I forhold til fjernvarmen har kommunen foråret 2024 over for Stevns Energi tilkendegivet sin interesse for, at alle kommunale bygninger i de tre byområder, hvor der arbejdes på etablering af kommunal fjernvarme, skal overgå til fjernvarme. Som beskrevet under tiltaget vedr. fjernvarme i nærværende bilag, forventer Stevns Energi at begynde indhentningen af bindende varmel leveringskontrakter i Store Heddinge i slutningen af 2024. Det er stadig uafklaret, om og hvornår der evt. vil blive tale om at indhente kontrakter i Hårlev og Strøby Egede& Valløby. Det kræver en særskilt kortlægning af de kommunale bygninger, i første omgang for Store Heddinge, for at kunne vurdere behovet for ændringer i de enkelte bygningers varmesystemer mv. i forbindelse med en evt. tilslutning til fjernvarme. Før denne særskilte kortlægning kan iværksættes, skal forvaltningen dels finde midler til at finansiere en varmekyndig rådgiver, dels have oplyst relevante tekniske forhold vedr. levering af varmen fra Stevns Energi. Kortlægningen af varmesystemerne skal indgå ved kommunens vurdering af konsekvenserne forbundet med at indgå bindende kontrakter om levering af fjernvarme for de enkelte bygninger. I forhold til solceller på kommunens tage har kommunen fået lavet de første beregninger på opsætning af i alt omkring 10.000 m² solceller på tage i forbindelse med Strøbyskolen, Hotherskolen, Stevnsbadet og rådhuset. Projekterne omfatter tilhørende batteriløsninger og repræsenterer en investering på omkring 50 mio. kr. Der sigtes imod at kunne udbyde opgaven i starten af 2025 med henblik på ibrugtagning af solcellerne medio/ultimo 2025.

Kommunale køretøjer

Mål	Status fremdrift
Mindst 1/3 af kommunens bilflåde er emissionsfri ved udgangen af 2025. Al nyanskaffelse af kommunale personbiler og lette varevogne er emissionsfri fra 2026. Senest 1. januar 2025 har kommunen vedtaget en plan for omstilling af kommunens øvrige køretøjer til nulemission.	Kommunens nyanskaffelser af køretøjer til administration og hjemmepleje er i dag næsten kun el-biler, og forventningen er, at der i 2026 også vil være flere egnede el-varevogne på markedet, som vil kunne dække kommunens behov. Opstillingen af ladestandere til hjemmeplejens biler ved Sundhedscenteret i Hårlev har været billigere end forventet, og det forventes således ikke, at manglende ladestandere, kommer til at forsinke overgangen til kommunale el-biler.

Ladestandere på kommunale parkeringspladser

Mål	Status fremdrift
Ladestandere er opsat på kommunale parkeringspladser med over 20 pladser inden udgangen af 2024.	Forvaltningen har på baggrund af et offentligt udbud indgået aftaler med tre forskellige operatører om etablering af i alt 119 nye ladestik på 34 forskellige lokationer til brug for gæster og ansatte. Størstedelen af ladestanderne er sat op, og alle ladestanderne forventes at være færdige i løbet af oktober 2024.

Offentlig skovrejsning

Mål	Status fremdrift
Kommunen har etableret 9 ha klimaskov ved Klippinge inden udgangen af 2023. Kommunen og staten har etableret yderligere 40 ha skov i 2050.	Alle tilladelser og godkendelser i forbindelse med etablering af Klimaskoven ved Klippinge var på plads inden udgangen af 2023, og skoven blev officielt indviet juni 2024. Aktuelt arbejdes der på skovrejsning på et 2,5 ha stort areal ved Hellested, hvor et borgermøde om projektet viste, at Hellesteds borgere overordnet set er positivt indstillede over for projektet. Der er endnu ikke nogen aktuelle planer om statslig skovrejsning i Stevns, men Naturstyrelsen har tilkendegivet overfor kommunen, at man er interesseret i samarbejde herom.

Kommunalt ejet jord

Mål	Status fremdrift
Primo 2024 har kommunen fremlagt en strategi for kommunens køb, salg og ejerskab af jord. Inden udgangen af 2024 har kommunen lagt en plan med tilhørende budget for tilpasning af sin portefølje af arealer, jf. strategien.	Opgaven afventer, at der bliver etableret et opgavefællesskab på tværs af Center for Teknik & Miljø og Center for Politik & Organisation

Kommunale indkøb

Mål	Status fremdrift
Der er besluttet en indsatsplan for bæredygtige indkøb i 2024. 80 % af kommunens indkøb er bæredygtige i 2025.	Det vurderes ikke, at målet om 80 % bæredygtige indkøb i 2025 kan nås. En stigende del af Stevns Kommunes vareindkøb foretages på fællesaftaler udbudt gennem Statens og Kommunernes IndkøbsService's (SKIs) og FællesUdbud Sjælland (FUS), hvor varesortimenter ved hvert genudbud omfatter flere miljømæssigt mere bæredygtige produkter. For Stevns Kommunes andre indkøb, fx serviceydelser, er det ikke altid muligt at vælge et mere bæredygtigt alternativ. Samtidig er det en metodemæssige udfordring at opgøre, hvad der er (mere) bæredygtige indkøb, i det omfang at tjenesteydelser er en meget bred palette, og der ikke er de samme mærkningsordninger at støtte sig til. Den omtalte indsatsplan for bæredygtige indkøb forventes således også kun at komme til at omfatte delområder af kommunens indkøb, hvor der er et tilstrækkelig med viden og grundlag at planlægge på baggrund af.

Grundvandsressourcen

Mål	Status fremdrift
Kommunen vil sikre en bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen gennem planlægning og indvindingstilladelser.	Kommunen har udarbejdet en indvindingsplan, som redegør for den aktuelle balance mellem indvinding af vand til drikkevand og kunstvanding samt behovet for at beskytte grundvandsressourcen og vandafhængig natur. Indvindingsplanen anvendes bl.a. i sagsbehandling af indvindingstilladelser og i forbindelse med udarbejdelsen af kommunens vandforsyningsplan. Arbejdet med vandforsyningsplanen, som beskriver målsætninger og fremtidig vandindvindingsstruktur, er i gang, og planen forventes at være klar inden udgangen af 2025. I de boringsnære områder (BNBO) skal kommunen, hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler, meddele påbud/forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden den 31. marts 2025, jf. ny lov der trådte i kraft 1. juli 2024.

Separatkloakering i Strøby Egede

Mål	Status fremdrift
Hele Strøby Egede har fået separatkloakeret og klimatilpasset kloaknettet inden 2030.	Det samlede projekt er omfattet af den nugældende spildevandsplan. I de to første etaper er de separate kloakledninger etableret, og grundejerne i områderne er godt i gang med tilslutningen af deres ejendomme. Ca. 80 % er færdiggjort. Tredje etape påbegyndes i efteråret 2024, men på grund af tekniske udfordringer bliver der byttet rundt på rækkefølgen af de næste to etaper, set ift. hvad der er beskrevet i spildevandsplanen. Det betyder, at kommunen forventer at kunne give de næste grundejere påbud om tilslutning i 2026, som borgerne er varslet om i spildevandsplanen. Det samlede projekt forventes fortsat at være afsluttet inden 2030.

Separatkloakering i Store Heddinge og Hårlev

Mål	Status fremdrift
Kommunes vil planlægge for klimatilpasning af kloaknettet, herunder evt. separatkloakering, i Store Heddinge og Hårlev i den kommende spildevandsplan (2031-2040).	I Store Heddinge er ejendommene på Bjælkerupvej, Siger-slevvej og Nørregade allerede blevet tilsluttet separatkloakering i løbet af 2022-24, mens ejendommene i midtbyen forventes tilsluttet separatkloakering i løbet af 2024-25. Der er ingen konkrete planer om yderligere separatkloakering i Store Heddinge, men der er opmærksomhed på klimatiltag i forbindelse med diverse

	anlægsarbejder. Der er endnu ikke taget stilling til indholdet af den næstkommende spildevandsplan, herunder separatkloakering af det centrale Hårlev.
--	--

Regnvand opstrøms byområder

Mål	Status fremdrift
Muligheder for at forsinke regnvand er undersøgt inden 2026. Et lavbundsareal er oversvømmet inden 2030.	På finanslov 2024 blev der afsat 2 mio. kr. til vandhåndtering i Tryggevælde Ådal. Pengene forventes brugt på at undersøge mulighederne for at bremse vandgennemstrømningen i ådalen ved at lade dele af ådalen oversvømme i situationer med kraftige regnskyl og dermed beskytte bygningsejere i Strøby Egede mod oversvømmelser fra å-siden. Undersøgelserne, som forvaltningen pt. drøfter med Naturstyrelsen, har tæt sammenhæng med tiltaget vedr. omlægning af Tryggevælde Ådal til (periodisk våd eng), jf. beskrivelsen længere oppe i nærværende bilag.

Højvandsslukke og dige ved Tryggevælde Å

Mål	Status fremdrift
Stevns Kommunes mål er som hidtil at vedligeholde sluseportene i højvandsslukket ved Tryggevælde Å og desuden vedligeholde det vestlige dige på Odden til kote 2,5 m inden 2026 for at reducere risikoen for skader og tab pga. oversvømmelse. Stevns Kommune vil gennemføre analyser for at finde den bedste og mest langtidssikrede løsning i forhold til styring af udløbet af Tryggevælde Å i fremtiden.	I forbindelse med stormfloden i oktober 2023 blev dele af diget på Odden ved udløbet fra Tryggevælde Å ødelagt. Forvaltningen gik straks i gang med at genopbygge det ødelagte dige og undersøge den resterende sikring i området. Diget blev genopbygget som hård kystbeskyttelse til en kote på 2,5 meter. Derved opholdes sikringsniveauet, som er bestemt i vandløbsregulativet for Tryggevælde Å. Undersøgelserne af sluseanlægget og sluseportene viste, at begge dele er i fornuftig stand. Forvaltningen fører løbende tilsyn med bygværket.

Hævning af Tingvej

Mål	Status fremdrift
Tingvejen skal være farbar året igennem.	Tiltaget vedr. Tingvej mellem Klippinge og Hårlev er ifølge Klimaplanen først planlagt iværksat i perioden 2027-30. Men indsatsen på området ønskes fremrykket, da vejen i vinter 2023/24 har været lukket flere

	gange pga. oversvømmelse fra Tryggevælde Å med store gener for trafikken på tværs af kommunen. For at kunne forebygge oversvømmelserne vurderes det nødvendigt at hæve vejstrækningen vest for broen over Tryggevælde Å. Anlægsarbejde må forvente at strække sig over 2 år fra start ansøgning på arbejde i §3 område til den sidste kantpæl er sat. Det anslås at et projekt, der udelukkende omhandler selve overkørslen, vil have et budget på ca. 10 mio. kr. Det vil håndtere problematikken omkring vejen men vil kunne medføre problematikker andre steder. Det vurderes derfor nødvendigt at foretaget en nærmere undersøgelse af hele strækningen omkring Tingvejen for en mere generel håndtering af problematikken med vand - herunder også en inddragelse af de midler der er afsat på finansloven i 2024.
--	---

Lokalplanlægning

Mål	Status fremdrift
Vedtage retningslinjer for, hvordan lokalplanlægningen bedst muligt understøtter klimadagsordenen inden udgangen af 2024.	Der er som følge af en administrativ omorganisering pr. 1. september 2024 sket en sammenlægning af planteamet og der udestår en ansættelse af en leder for teamet. Opgaven afventer derfor en leder på området, og vi forventninger at målet kan nås i løbet af 2025.